

Slangenkoppen en tijgerjagers. Illegaliteit en criminaliteit onder Chinezen in Nederland (2009). J. Knotter, D.J. Korf en Hiu Ying Lau (Bonger Instituut voor Criminologie / UVA, Amsterdam). Verkenningen 40

Doel van het onderzoek

(1) een doorkijk in de breedte geven van het doen en laten van Chinezen in Nederland, met nadruk op illegalen en criminaliteit en (2) meer inzicht krijgen in de betrokkenheid van Chinezen bij zware en georganiseerde misdaad in Nederland en de eventuele rol die illegalen hierbij spelen.

Onderzoeksvragen

1. Hoe ziet de aard en omvang van de migratie van Chinezen naar Nederland eruit?
2. Hoe komen (illegale) Chinezen naar Nederland en welke rol spelen sociale netwerken hierbij, en hoe ziet hun beginperiode eruit?
3. Hoe ziet hun arbeidspositie eruit? En hoe wonen en leven ze in Nederland?
4. Welke rol speelt uitbuiting en dwang?
5. Hoe zien de criminaliteitsvormen en illegaliteitscircuits eruit?
6. Hoe ziet de misdaadbestrijding eruit?

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie
- participerende observatie
- interviews (N=72)
- dossierstudie

Waar

Amsterdam en Utrecht

Samenvatting

In deze verkennende studie staat de leefwereld van illegale chinezen in ons land centraal. Met behulp van onder meer twee studentassistenten van Chinese afkomst, is de onderzoekers gelukt om, via via, toegang te krijgen in deze gesloten wereld. Het veldwerk is verricht in (vooral) Amsterdam en Utrecht. Daar is met vele personen gesproken waarvan een aantal ook als 'sleutelpersonen' wordt betiteld omdat ze een belangrijke rol spelen in het netwerk van legale en illegale Chinezen. Daarnaast is in dossiers van de politie gezocht naar aanwijzingen voor betrokkenheid van (georganiseerde) criminaliteit bij de smokkel van illegalen of hun tewerkstelling hier (bijvoorbeeld in de illegale prostitutie).

De studie werpt licht op de motieven van illegalen om naar hier te komen – waarbij de keuze voor Nederland vaak op toeval berust - de moeizame reis hierheen, met inbegrip van de rol van mensensmokkelaars en het gebruik van smokkelroutes, en de opvang hier in de Chinese gemeenschap. Verder blijken de werelden van legale en illegale Chinezen nauw verbonden. In China geldt het feit dat men uit dezelfde streek komt (en dat kan een geografisch groot gebied zijn) als een soort morele verplichting elkaar te helpen.

Wat de relatie met (georganiseerde) criminaliteit betreft, daar worden weinig aanwijzingen voor gevonden. Noch wat betreft de smokkel van illegalen (wat iets anders is dan 'handel') noch wat betreft het verblijf hier in Nederland. Weinig duidt erop dat illegale Chinezen zich op grote schaal bezig houden met ('overlevings')criminaliteit dan wel speciaal voor dit doel naar hier worden gebracht. Waar (sommige) illegalen zich wel schuldig aan maken, is het vervalsen van documenten; maar vooral documenten die nodig zijn voor een ongestoord(e) reis of verblijf.